

دانشگاه پیام نور
واحد تهران غرب
دانشکده مدیریت ، اقتصاد و حسابداری

پایان نامه جهت دریافت درجه ی کارشناسی ارشد "M.A"
رشته مدیریت MBA

عنوان :

**بررسی رابطه بین سرمایه فکری و کارآفرینی فردی
(مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه پیام نور استان مازندران)**

استاد راهنما :

دکتر زین العابدین رحمانی

استاد مشاور :

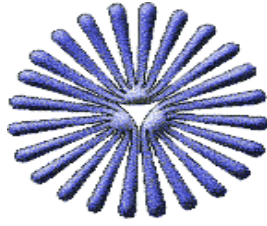
دکتر محمد تقی امینی

دانشجو:

سعید حق پرست مجاوری

پاییز ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور

دانشکده مدیریت، اقتصاد و حسابداری

مرکز تهران

پایان نامه جهت دریافت درجه ی کارشناسی ارشد

رشته مدیریت MBA

گروه مدیریت اجرائی و MBA

عنوان:

بررسی رابطه بین سرمایه فکری و کارآفرینی فردی (مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه پیام نور استان مازندران)

استاد راهنما:

دکتر زین العابدین رحمانی

استاد مشاور:

دکتر محمد تقی امینی

دانشجو:

سعید حق پرست مجاوری

پاییز ۱۳۹۲

شماره
تاریخ
پیوست

دانشگاه پیام نور
دانشگاه پیام نور استان تهران
الهم بل ویک الفرج والاعلی و العزیز

جمهوری اسلامی ایران
ارت علوم تحقیقات و فناوری

واحد تهران غرب

صور تجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

سعید حق پرست

دانشجوی رشته ارشد mba
به شماره دانشجویی ۸۸۰۲۷۱۱۷۸

تحت عنوان:

" بررسی رابطه سرمایه فکری با کارآفرینی فردی (مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه پیام نور استان مازندران) "

جلسه دفاع با حضور داوران نامبرده ذیل در روز سه شنبه مورخ ۹۲/۰۸/۱۴ ساعت ۹-۱۰ تکمیلی برگزار شد و پس از بررسی پایان نامه مذکور با نمره به عدد به حروف و با درجه مورد قبول واقع شد. نشد

امضاء	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اساتید
		دکتر زین العابدین رحمانی	استاد راهنما
		دکتر دکتر محمد تقی امینی	استاد مشاور
		دکتر محمد محمودی میمند	استاد داور
		دکتر محمد محمودی میمند	نماینده تحصیلات تکمیلی

آیا پایان نامه مذکور نیاز به اصلاحات دارد؟

www.tpn.ac.ir

اینجناب سعید حسن میرزا محارر دانشجوی ورودی سال ۸۹-۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته MBA گواهی می نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می دانم و جوابگوی آن خواهم بود.
دانشجو تأیید می نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه (رساله) نتیجه تحقیقات خودش می باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو سعید حسن میرزا محارر

تاریخ و امضاء

۹۲، ۸، ۲۴

اینجناب سعید حسن میرزا محارر دانشجوی ورودی سال ۸۹-۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته MBA گواهی می نمایم چنانچه براساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

اینجناب سعید حسن میرزا محارر دانشجوی ورودی سال ۸۹-۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته MBA گواهی می نمایم چنانچه براساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

نام و نام خانوادگی دانشجو سعید حسن میرزا محارر

تاریخ و امضاء

۹۲، ۸، ۲۴

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می باشد.

آبان ۱۳۹۲

تقدیم به:

خانواده عزیزم که مرا در راه کسب علم ، دانش و پژوهش یاری نمودند.

تقدیم به:

همسر عزیز و مهربانم که در تمامی مراحل این پژوهش صمیمانه مرا یاری کرد.

تقدیم به:

آنانی که در راه اعتلای فعالیت های فرهنگی کشور برای خودکفایی و رهایی از وابستگی گام بر میدارند.

سپاسگزاری

اکنون که به یاری پروردگار دانا، این تحقیق را به پایان رسانیدم، جا دارد از بزرگوارانی که در مراحل مختلف، بنده را یاری نموده‌اند تقدیری ناچیز نمایم .

در ابتدا از استاد محترم جناب آقای دکتر زین العابدین رحمانی که زحمت راهنمایی این تحقیق را به عهده داشتند و در مراحل مختلف بدون هیچ محدودیتی قبول زحمت فرموده و از هر کمکی دریغ ننمودند، صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایم.

همچنین از استاد محترم جناب آقای دکتر محمد تقی امینی که زحمت مشاوره‌ی بنده را در این تحقیق بر عهده داشتند و با مشاوره‌های دقیق خود، بنده را در پیمودن درست این راه یاری نمودند تشکر می‌کنم. در آخر از همکاری و کمک های مهندس محمد یوسف تبار که بنده را در انجام این تحقیق یاری نمودند کمال سپاس را دارم.

چکیده:

یکی از مهمترین سازمانهای دانش محور امروزی دانشگاهها بوده که مهمترین محصول آنها دانش، اختراعات ثبت شده، کتب علمی منتشره، و فارغ التحصیلان متخصص می باشد. اساتید، دانشجویان، کارکنان، فرایندهای سازمانی، و شبکه های ارتباطی از جمله دارایی های با ارزش دانشگاهها محسوب شده که همگی جزء سرمایه فکری می باشند. تحقیق حاضر در راستای بررسی رابطه بین سرمایه فکری با کارآفرینی فردی است. روش تحقیق حاضر از لحاظ ماهیت در زمره تحقیقات توصیفی و غیر آزمایشی (میدانی و پیمایشی) قرار داشته و از نظر روش نیز در دسته تحقیقات همبستگی محسوب می گردد. ضمن اینکه در فرآیند این تحقیق از روش های کتابخانه ای و میدانی نیز به عنوان اجزاء جدا نشدنی تحقیقات علمی بهره برداری شده است. با توجه به قلمرو مکانی و زمانی، جامعه آماری پژوهش شامل " دانشجویان ورودی ۹۰ دانشگاه پیام نور استان مازندران " می باشد. در این پژوهش از روش های موجود در آمار توصیفی (جداول توزیع فراوانی) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی اسپیرمن) استفاده گردید. نتایج حاصل از تحقیق نشان می دهد که بین متغیرهای سرمایه فکری و کارآفرینی فردی دانشجویان دانشگاه پیام نور استان مازندران رابطه معنادار وجود دارد. در نتیجه پیشنهاد می گردد که برنامه های آموزشی دانشگاه برای پرورش روحیه کارآفرینی در دانشجویان باید با فراهم کردن اهداف چالش برانگیز برای دانشجو مسئولیت پذیری و تلاش او را برای رسیدن به هدف افزایش دهند، راه اندازی و پشتیبانی هسته های کارآفرینی در دانشکده ها، برگزاری دوره ها و کارگاههای ترویجی و توجیهی برای استادان و دانشجویان بطور منظم و معرفی چهره های موفق کارآفرینی در رشته های مختلف می تواند ساختار فکری یک دانشگاه را تغییر دهد. بهترین افرادی که می توانند نقش مهمی را در فعالیت های آموزشی و ترویجی کارآفرینی ایفا کنند اساتید هستند.

کلید واژه ها: سرمایه فکری، کارآفرینی فردی، سرمایه ارتباطی، سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری، دانشگاه پیام نور استان مازندران.

فهرست مطالب

۱	فصل اول کلیات تحقیق
۲	۱-۱- مقدمه
۲	۲-۱- بیان مساله
۴	۳-۱- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق
۶	۴-۱- اهداف تحقیق
۹	۵-۱- جامعه آماری
۷	۶-۱- تعیین حجم نمونه
۸	۷-۱- شیوه ی نمونه گیری
۹	۸-۱- تعریف واژه ها و اصطلاحات
۱۳	۹-۱- جمع بندی فصل
۱۴	فصل دوم- مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱۴	فصل دوم- بخش اول- مبانی نظری تحقیق
۱۵	۱-۱-۲- مقدمه
۱۵	۲-۱-۲- سرمایه فکری
۱۵	۱-۲-۱-۲- مروری بر چشم انداز تاریخی سرمایه فکری
۱۷	۲-۲-۱-۲- تعاریفی از سرمایه فکری
۲۰	۳-۲-۱-۲- انواع طبقه بندی های اجزای سرمایه فکری
۳۵	۳-۱-۲- تعاریف کارآفرینی
۳۷	۴-۱-۲- ضرورت و اهمیت کارآفرینی
۳۹	۵-۱-۲- دیدگاهها و رویکردهای کارآفرینی

- ۴۰----- ۱-۵-۱-۲- کارآفرینی از دیدگاه اقتصاددانان
- ۴۱----- ۲-۵-۱-۲- کارآفرینی از دیدگاه دانشمندان علوم رفتاری
- ۴۳----- ۳-۵-۱-۲- کارآفرینی از دیدگاه دانشمندان مدیریت
- ۴۴----- ۴-۵-۱-۲- جمع‌بندی دیدگاه‌ها و رویکردهای کارآفرینی
- 45----- ۶-۱-۲- رویکردها و خصیصه‌های کارآفرینی
- ۴۶----- ۱-۶-۱-۲- رویکرد ویژگیها
- ۵۰----- ۲-۶-۱-۲- رویکرد رفتاری
- ۵۳----- ۳-۶-۱-۲- عوامل فردی
- ۵۵----- ۷-۱-۲- مدلها و الگوهای کارآفرینی
- ۵۵----- ۱-۷-۱-۲- مدل‌های محتوایی
- ۵۵----- ۲-۷-۱-۲- مدل‌های فرآیندی
- ۵۷----- ۸-۱-۲- ویژگی‌های کارآفرینان
- ۵۷----- ۱-۸-۱-۲- نیاز به توفیق یا توفیق طلبی
- ۵۸----- ۲-۸-۱-۲- مرکز کنترل داخلی
- ۵۸----- ۳-۸-۱-۲- تمایل به مخاطره‌پذیری معتدل
- ۵۸----- ۴-۸-۱-۲- نیاز به استقلال
- ۵۸----- ۵-۸-۱-۲- خلاقیت
- 59----- ۶-۸-۱-۲- تحمل ابهام
- 59----- ۹-۱-۲- ویژگی‌های عمومی کارآفرینان
- 65----- فصل دوم- بخش دوم- سابقه تحقیقات مشابه
- ۶۶----- ۱-۲-۲- مقدمه
- ۶۶----- ۲-۲-۲- سابقه تحقیقات مشابه

66	تحقیقات خارجی
72	تحقیقات داخلی
76	فصل دوم- بخش سوم- معرفی سازمان (دانشگاه پیام نور)
77	معرفی دانشگاه پیام نور
82	جمع بندی فصل
83	فصل سوم روش شناسی تحقیق
84	مقدمه
84	روش تحقیق
85	جامعه آماری
86	تعیین حجم نمونه
87	شیوه نمونه گیری
88	مدل مفهومی تحقیق
90	فرضیات تحقیق
91	قلمرو تحقیق
91	روش های جمع آوری اطلاعات
91	ابزار جمع آوری داده ها و اطلاعات
94	اعتبار و قابلیت اعتماد یا روایی و پایایی ابزار سنجش
94	روش تجزیه و تحلیل داده ها و اطلاعات
96	جمع بندی فصل
97	فصل چهارم تجزیه و تحلیل داده ها و اطلاعات
98	مقدمه
99	مطالعات جمعیت شناختی داده های جمع آوری شده

۱۰۹	۳-۴- تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری شده (آزمون فرضیات)
۱۱۱	۲-۳-۴- تحلیل نتایج آزمون‌های آماری (آمار استنباطی)
۱۱۹	۳-۳-۴- جمع بندی فصل
۱۲۰	فصل پنجم یافته‌ها، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات
۱۲۱	۱-۵- مقدمه
۱۲۱	۲-۵- نتایج و یافته‌های بررسی فرضیه‌های تحقیق
۱۲۳	۳-۵- بحث و مقایسه
۱۲۵	۴-۵- نتیجه‌گیری و پیشنهادات تحقیق
۱۲۸	۵-۵- محدودیت‌های تحقیق
۱۲۸	۶-۵- پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی
۱۲۹	فهرست منابع و مأخذ
۱۳۶	پیوست‌ها

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲- جدول زمانی مهمترین رویدادهای و وقایع حساس سرمایه فکری	۱۶
جدول ۲-۲- انواع طبقه بندی های اجزای سرمایه فکری	۲۰
جدول ۳-۲- طبقه بندی پتی و گویتز	۳۰
جدول شماره ۲-۴- دیدگاه اندیشمندان راجع به ویژگی های کارآفرینان	۶۳
جدول ۱-۳- سهم پاسخگویان هر رشته به تفکیک جنسیت	۸۸
جدول ۲-۳- سوالات پرسشنامه به تفکیک فرضیه های پژوهش	۹۳
جدول ۳-۳- نمره دهی به سوالات در طیف لیکرت	۹۳
جدول ۱-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب سن	۹۹
جدول ۲-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب جنسیت	۱۰۰
جدول ۳-۴- توزیع سن پاسخگویان بر حسب جنسیت	۱۰۱
جدول ۴-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت تأهل	۱۰۲
جدول ۵-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب تحصیلات والدین	۱۰۳
جدول ۶-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال به تفکیک جنسیت	۱۰۴
جدول ۷-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب رشته	۱۰۶
جدول ۸-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب رشته به تفکیک جنسیت	۱۰۷
جدول ۹-۴- توزیع پاسخگویان بر حسب ترتیب تولد	۱۰۸

- جدول ۴-۱۰- نتیجه آزمون نرمال بودن متغیرهای سرمایه فکری و کارافرینی فردی ----- ۱۱۰
- جدول ۴-۱۱- آزمون همبستگی اسپیرمن بین سرمایه فکری و کارافرینی فردی ----- ۱۱۱
- جدول ۴-۱۲- آزمون همبستگی اسپیرمن بین سرمایه ارتباطی و کارافرینی فردی ----- ۱۱۲
- جدول ۴-۱۳- آزمون همبستگی اسپیرمن بین سرمایه انسانی و کارافرینی فردی ----- ۱۱۳
- جدول ۴-۱۴- آزمون همبستگی اسپیرمن بین سرمایه ساختاری و کارافرینی فردی ----- ۱۱۴
- جدول ۴-۱۵- آزمون همبستگی اسپیرمن بین عوامل فردی و سرمایه فکری ----- ۱۱۵
- جدول ۴-۱۶- آزمون همبستگی اسپیرمن بین عوامل رفتاری و سرمایه فکری ----- ۱۱۶
- جدول ۴-۱۷- آزمون همبستگی اسپیرمن بین عوامل محیطی و سرمایه فکری ----- ۱۱۷
- جدول ۴-۱۸- آزمون همبستگی اسپیرمن بین عوامل شغلی و سرمایه فکری ----- ۱۱۸
- جدول ۴-۱۹- نتایج آزمون همبستگی در مورد فرضیات تحقیق ----- ۱۱۹

فهرست نمودار

صفحه	عنوان
۲۲	نمودار ۱-۲- مفهوم‌سازی سرمایه فکری از سوی بونتیس
۲۴	نمودار ۲-۲- طبقه بندی سویی از طریق چهارچوب ناظر دارایی نامشهود
۲۵	نمودار ۳-۲- طرح ارزش اسکاندیا
۲۶	نمودار ۴-۲- مدل چن و همکارانش از سرمایه فکری و روابط بین آنها
۲۹	نمودار ۵-۲- طبقه‌بندی لوونداهل
۲۹	نمودار ۶-۲- طبقه‌بندی اولیه توسط هاناس و لوونداهل
۳۱	نمودار ۷-۲- طبقه بندی لیم و دالیمور
۳۲	نمودار ۸-۲- چهارچوب کارت امتیازی متوازن
۳۳	نمودار ۹-۲- طبقه بندی کنفدراسیون اتحادیه های تجاری دانمارک
۵۱	نمودار ۱۰-۲- اجزاء مدل رفتاری
۵۶	نمودار ۱۱-۲- مدل فرآیندی چندبعدی
۱۰۵	نمودار ۴-۱- توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال به تفکیک جنسیت

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

در فصل حاضر، پس از مشخص نمودن مساله اصلی پژوهش، به بیان ضرورت و اهمیت تحقیق پرداخته و در ادامه، به طرح فرضیات و اهداف تحقیق خواهیم پرداخت. در ادامه جامعه و نمونه آماری را مشخص خواهیم نمود و در پایان فصل حاضر تعریف واژه های هر یک از متغیرهای تحقیق را ارائه خواهیم نمود.

۱-۲- بیان مساله

خلق، مدیریت، سنجش و ارزیابی سرمایه فکری، شاخصی مهم برای ارزش رقابت پذیری شرکت در آینده است. در حقیقت سرمایه فکری یک مدل جدید کاملی را برای مشاهده ارزش واقعی سازمانها فراهم می آورد و با استفاده از آن می توان ارزش آتی شرکت را نیز محاسبه کرد (Young, Chu, et al, 2006).

سرمایه فکری به سازمانها کمک می کند تا از دارایی های غیر ملموس، که منبع مهم ارزش سازمانی شده، استفاده بهتری ببرند. از سوی دیگر، مفاهیم و تکنولوژیهای جدید، سازمان را قادر می سازد تا دانش را ایجاد و ذخیره کند و آن را با کارکنان، تهیه کنندگان، شرکا و مشتریان تقسیم نماید. دانشگاه کارآمد، سرمایه فکری خود را بسیج می کند تا خروجی های فکری آموزشی مورد نظر خود را، با استفاده موفق از راهکارهای ذخیره تجارب به دست آورد. در عصر اطلاعات سازمانها به سرمایه فکری به عنوان تولیدکننده ثروت سازمان توجه می کنند و اندازه گیری سرمایه فکری منبع قوی اطلاعات ارزشمند در مورد تواناییهای سازمانی و کسب مزیت رقابتی است. کسب مزیت رقابتی بصورت تصادفی حاصل نمی شود، بلکه سازمانها باید با تفکر و برنامه ریزی در این راستا حرکت کنند. مزیت رقابتی به عواملی اطلاق می شود که شرکتها برای کسب موقعیت بهتر نسبت به رقبا در بازار مورد استفاده قرار می دهند. مزیت رقابتی زمانی حاصل می شود که خریدار بیشترین ارزش ادراکی را نسبت به انتخابهای دیگر بدست آورد. مزیت رقابتی پایدار زمانی حاصل می شود که رقبای دیگر نتوانند به آسانی یا به سرعت این ارزش را تقلید کنند (Lim, et al, 2004; 82-98).

در بسیاری از کشورهای پیشرفته و نیز برخی کشورهای در حال توسعه طی چند دهه اخیر توجه خاصی به موضوع کارآفرینی و کارآفرینان شده است. علت این توجه به موضوع، نقش مهم، مثبت و سازنده کارآفرینان در توسعه اقتصادی و اجتماعی، بهره‌برداری از این انرژی و نیروی بالقوه در جهت مقابله با مسائل و چالش‌هایی نظیر تورم، رکود و بخصوص بیکاری بوده است. نتایج این توجه در اغلب کشورها قابل ملاحظه بوده است. مطالعه و مقایسه تطبیقی نتایج بدست آمده ناشی از اثرات توجه به موضوع کارآفرینی و کارآفرینان در دیگر کشورها می‌تواند اهمیت آنرا بیش از پیش نمایان ساخته، و راهنمای خوبی در استفاده از تجربه آنها برای کشورمان ایران باشد. بر اساس تحقیقات انجام شده در میان ۴۷ کشور صنعتی و نیز در حال توسعه (احمدپور و دیگران، ۱۳۸۳، ۴)، با توجه به پنج شاخص مهم اقتصادی مرتبط با کارآفرینی شامل: درصد ایجاد اشتغال، سرانه تولید ناخالص داخلی بازا هر نفر شاغل، توانایی سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز و ریسکی برای توسعه کسب‌وکار، میزان درک مدیران از کارآفرینی، و بالاخره هزینه کل تحقیقات، تأیید شده است که بین میزان توجه به فعالیتهای کارآفرینانه و بهبود شاخصهای مذکور در کشورهای مورد مطالعه رابطه مثبت وجود دارد.

همانگونه که مستندات مختصر فوق‌الذکر نشان می‌دهند لزوم انجام تحقیقات مرتبط با سرمایه فکری و کارآفرینی (به‌خصوص تحقیقات بومی) در دانشگاه پیام نور استان مازندران، بمنظور بهره‌برداری از مزایای توجه به آن در استان، بخوبی می‌تواند توجیه‌کننده مسئله طرح تحقیق حاضر باشد.

۱-۳- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

در اقتصاد مبتنی بر دانش، محصولات و سازمانها براساس دانش زندگی می کنند و می میرند، در این میان موفق ترین سازمانها آنهایی هستند که از این دارایی ناملموس به نحو بهتر و سریع تری استفاده کنند. مطالعات نشان داده اند که برخلاف کاهش بازدهی منابع سنتی (مثل پول، زمین، ماشین آلات و غیره)، دانش در واقع منبعی برای افزایش عملکرد کسب و کار است. از دیدگاه استراتژیک، امروزه سرمایه فکری به منظور خلق و افزایش ارزش سازمانی استفاده می شود و موفقیت یک سازمان به توانایی آن در مدیریت این منبع کمیاب بستگی دارد. در بیشتر تعاریف نظری موجود از سرمایه فکری، مفهوم سرمایه فکری از سه بعد سرمایه انسانی، سرمایه ارتباطی، سرمایه ساختاری تشکیل شده است. سرمایه انسانی و بخش زیادی از سرمایه ارتباطی مربوط به استعدادها، تواناییها و.. فرد در انجام فعالیتهای مختلف و نیز برقراری ارتباط با محیط درون و بیرون سازمان خود است. اما بعد ساختاری کاملاً مرتبط با امکانات و خدمات و برنامه هایی است که یک سازمان دارد و یا به اعضای خود واگذار کرده است. با توجه به دامنه مفهومی هر کدام از ابعاد سرمایه فکری، بعد سرمایه انسانی و سرمایه ارتباطی به عنوان ابعاد فردی و بعد سرمایه ساختاری به عنوان ابعاد سازمانی سرمایه فکری طبقه بندی شده است (Westhuizen, 2005).

گرایش به سوی کارآفرینی و کارآفرینان، از اوائل دهه ۱۹۸۰ به بعد، همزمان با تایید شرکتها بر نوآوری برای بقا و رقابت با کارآفرینانی که بیش از پیش در صحنه بازار ظاهر می شدند موجب هدایت فعالیتهای کارآفرینانه به درون شرکتها شد. امروزه اهمیت فرایند کارآفرینانه در شرکتهای بزرگ بیش از گذشته مورد تاکید قرار گرفته است و محققین کانون توجه خود را به چگونگی القا مقوله کارآفرینی در ساختار اداری شرکتهای بزرگ معطوف نمودند (Stevenson et al, 1985). شایان ذکر است که آنچه در بین تمامی انواع کارآفرینان بطور مشترک می توان یافت، انجام یک فعالیت مخاطره آمیز بوده و هدف از تعمیم فرایند کارآفرینی در سازمانها در واقع اولویت دادن به انجام فعالیتهای مخاطره آمیز نسبت به برنامه های جاری شرکت می باشد. برای ترویج کارآفرینی سازمانی در سازمانها و موسسات باید شرایطی رادرداخل سازمان بوجود آورد. عواملی که وسعت کارآفرینی را تحت تاثیر قرار می دهند، جو کارآفرینی نامیده می شوند. سازمانها برای ترویج روحیه کارآفرینی بایستی ایده

های جدید و مطرح شده را مورد توجه قرار داده و منابع لازم را در اختیار افراد قرار داده تا بتوانند، نظریات خود را عملی سازند (Hwengere, 2003).

کارآفرینی بعنوان مهمترین سلاح پیشرفت اقتصادی کشورهای توسعه یافته، می تواند نقش بسیار ارزنده ای در توسعه اقتصادی جوامع جهان سوم ایفا نماید. مهمترین اقدام برای توسعه کارآفرینی در کشورهای جهان سوم آموزش آن در بین نیروهای جوان و تحصیلکرده بخش آموزش عالی است (زالی، ۱۳۸۴). تغییر و تحولات موجود در دنیای امروز کارآفرینان را در خط مقدم عامل توسعه فن آوری اقتصادی قرار داده است. تجربه موفقیت آمیز اغلب کشورهای پیشرفته و نیز برخی کشورهای در حال توسعه در مدیریت بر بحرانهای اقتصادی، به یمن توجه و التفات به توسعه کارآفرینی و کارهای نوآورانه بوده است و به همین علت برای کارآفرینی و کارآفرینان اهمیت خاصی قائل می گردند (آقاجانی، ۱۳۸۴).

یکی از مهمترین سازمانهای دانش محور امروزی دانشگاهها بوده که مهترین محصول آنها دانش، اختراعات ثبت شده، کتب علمی منتشره، و فارغ التحصیلان متخصص می باشد. اساتید، دانشجویان، کارکنان، فرایندهای سازمانی، و شبکه های ارتباطی از جمله دارایی های باارزش دانشگاهها محسوب شده که همگی جزء سرمایه فکری می باشند. علی رغم اهمیت فوق العاده سرمایه فکری در فرایند ارزش آفرینی، این نوع سرمایه کمتر مورد توجه دانشگاهها بوده و فقط تعداد کمی از دانشگاههای معتبر در فکر اندازه گیری و مدیریت سرمایه فکری شان هستند. دانشگاه پیام نور استان مازندران می تواند در جهت ایجاد کارآفرینی فردی علاوه بر دستیابی به مزیت رقابتی گامهای موثری در راستای ایفای وظیفه پاسخگویی و شفاف سازی هر چه بیشتر فعالیتهای دانشگاه بردارد. در این راستا محقق بدنبال آن است تا به بررسی رابطه سرمایه فکری با کارآفرینی فردی (مورد مطالعه؛ دانشجویان دانشگاه پیام نور استان مازندران) بپردازد.